

מעורבות האגודה בקידום נושא האנרגיה

הוכן לכנס השנתי של האגודה לאנרגיה מתחדשת ב-6/10/2010

פרופ' אמריטוס דן זסלבסקי

הפקולטה להנדסה אזרחית וסביבתית, טכניון

התנהלותה של המערכת הממשלתית בנושא אנרגיה הנו מתחת לכל ביקורת, מכל נקודת ראות שהיא. איננו פטורים מהצעת גישה כוללת ושינוי מהותי של הפעולות. לא די בעבודות מחקר פרטניות.

ישנן כמה שאלות יסוד שעלינו לענות עליהן:

1. מהו היקף הבעיה במובן הכלכלי, סביבתי ואסטרטגי?
 2. האם השאלה היא באמת כיצד להפחית את גזי החממה או יותר נכון לשאול איך יוצאים מעידן הדלק?
 3. מהן הדרכים שניתנות ליישום כמעט מיידי ליציאה מעידן הדלק ושעלותן מנוכה מאשר היום?
 4. האם ישנן שיטות שראוי פחות לעסוק בהן או לא לעסוק בהן בכלל?
 5. מהם הכלים החיוניים כדי להתקדם לקראת הפיתרון?
- ראוי שהאגודה שלנו תקיים תהליך של דיון בכתב ובע"פ פנים אל פנים ותגיד את דברה ועמדתה התקפה ביותר למדינה. יתכן גם לגייס אגודות שונות העוסקות בדאגה לסביבה.

בעיה 1: מהו היקף הבעיה במשמעות כלכלית סביבתית ואסטרטגית?

היקף ההוצאה לרכישת דלק בשנת 2008 היה 12.8 מיליארד דולר. היקף העלויות החיצוניות יותר מאשר מכפיל את העלות (תופעות חולי, איבוד חיי אדם, פגיעה בקרינת השמש, בגידולים, הצורך באגירה לשעת חירום, צורכי הגנה, חוסר גמישות בחוזי רכישה של דלקים, ניוודי מחירים ועוד). השימוש בדלקים כרוך בפעילויות נרחבות של ייצור חשמל, שאיבת מים, תחבורה, תעשייה, שימושים ביתיים. ישנה הערכה שההיקף הכולל של העלות הכרוכה באנרגיה נע בין רבע לשליש של עלות פעילות כלשהי כלומר פי 16 יותר מעלות הדלק.

ישנה משמעות אסטרטגית אדירה לנושא השימוש בדלק. אם נשתחרר משעבוד לסוחרי הדלק נביא ברכה לעולם הדמוקרטי בעל תרבות המערב, בדומה למה שישראל תרמה בשעתו בתחום של משק המים ואולי אף הרבה מעבר לזה. חלק לא מבוטל של הרווח יהיה בייצור וייצוא ובמעמד פוליטי.

בעיה 2: האם השאלה היא כיצד להפחית את גזי החממה או איך יוצאים מעידן הדלק?

ישנם ספקות רבים מאד ביחס לקריאה של IPCC (הארגון הבין מדינתי לשינויי אקלים) שהעולם מתחמם בגלל פעולות האדם ושההתחממות עשויה להביא אסון נורא ושכדאי למנוע את הבעיה על ידי קנס על פליטת גזי חממה. אבל אין זנב של ספק שהגיע הזמן לצאת מעידן הדלק הפוסילי.

בעיה 3: מהן הדרכים שניתנות ליישום כמעט מיידי ליציאה מעידן הדלק? ישנן 5 דרכים מוכחות כיום לסייע בדרך, החל ממחר בבוקר. כדי וויתור על רוב מכריע של הדלק אם לא כולו, יחד עם מוצרי לוואי בעלי ערך אדיר.

בעיה 4: האם ישנן שיטות שראוי פחות לעסוק בהן. ישנה רשימה לא מבוטלת שקיומה הוא בגלל שיקולים לא ענייניים ושיפוט לא מקצועי.

בעיה 5: מהם הכלים החיוניים כדי להתקדם לקראת הפיתרון? יש להבטיח קרן למו"פ בכל הרמות החל מתהליכי לימוד של נושאים שונים וכלה ביישום עסקי, כדי קרוב ל-4% מהיקף הפעילות בנושא. כדי לא להפסיד נכסים בעלי ערך גבוה ולמוכרם בנזיד עדשים, מה שלצערך קורה. צריכה להיות אפשרות לתמיכה מלאה כאשר חלק בתור מענק וחלק בצורת ערבות בנקאית.